

FACULTATEA DE LITERE
DEPARTAMENTUL DE ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE
Str. Edgar Quinet, nr.5-7, sector 1 | 010017, București, ROMÂNIA
Tel.: (+4) 021 313 88 75 | Tel./Fax: (+4) 021 313 43 36
E-mail: pr@litere.ro | Website: www.litere.ro

GHID PENTRU REALIZAREA LUCRĂRII DE DISERTAȚIE

- norme minimale –

Premise:

Acest document își propune să prezinte studenților de la masterat regulile de bază necesare realizării și redactării lucrării de disertație. Procedura propusă este doar o procedură cu norme generale și minimale, ea putând fi adaptată, extinsă, eventual reformulată, în funcție de tema concretă de cercetare și de condițiile și cerințele explicite de realizare a lucrării.

Elementele de bază, necesare elaborării unei lucrări de disertație, care trebuie puse în relație de o metodologie de muncă intelectuală adecvată, sunt: studentul – autor (care are un bagaj de cunoștințe de specialitate adecvat), subiectul sau tema de cercetare, profesorul îndrumător, corpul documentar necesar cercetării teoretice, datele și informațiile colectate sau rezultate din cercetarea practică, resursele materiale și informatice de realizare a lucrării, timpul alocat acestei activități.

Considerăm că sfaturile practice din această lucrare și standardele de redactare din anexe vor ajuta studenții la elaborarea unei lucrări științifice de sinteză cum este lucrarea de disertație.

1. Etapele cercetării

Lucrarea de disertație exprimă sintetic, modalitatea în care studentul a valorificat studiile universitare de masterat și și-a însușit competențele specifice viitoarei profesii, precum și competențele de realizare a unui produs de muncă intelectuală care presupune analize, sinteze, evaluări critice, relaționări cu medii științifice și profesionale, comunicări în modalități diferite, dovedind astfel autonomie intelectuală și profesională.

Realizarea unei lucrări de disertație este o activitate riguroasă care necesită organizare, documentare, verificări parțiale, evaluare. Este foarte important ca studentul să înțeleagă că lucrarea de disertație este o muncă specifică care se realizează pe parcursul unui întreg an universitar.

1.a. Stabilirea calendarului de lucru

Masteratul reprezintă ciclul II de studii universitare și este o continuare aprofundată și specializată a studiilor de licență ale domeniului. Prin urmare, se poate presupune că și studenții își continuă preocupările științifice și profesionale evidențiate la studiile de licență. Se poate considera că încă din timpul anului I de masterat, studenții știu din ce domeniu sau disciplină își vor formula tema de cercetare pentru lucrarea de disertație astfel încât aceasta să poată fi elaborată pe parcursul anului II de studii.

Stabilirea calendarului de lucru permite gestionarea eficientă a timpului astfel încât să poată fi parcurse eficient și fără greșeli toate etapele cercetării și să fie realizată o lucrare de calitate.

Propunem următorul calendar:

Octombrie: Alegerea subiectului și a profesorului îndrumător (discuțiile inițiale privind competențele și cunoștințele necesare realizării temei, posibilitățile concrete de realizare a cercetării, delimitarea concretă a cercetării, resursele implicate, demersul metodologic, etc).

Noiembrie: Stabilirea planului initial al lucrării, stabilirea obiectivelor și planului cercetării practice, localizarea surselor de informare, vizite de specialitate la biblioteci, instituții specializate, documentare pe Internet și în baze de date.

Decembrie: Informarea și documentarea pe subiectul cercetării, realizarea fișelor de lectură, realizarea bibliografiei inițiale, inițierea cercetării practice (realizarea chestionarelor, grilelor de analiza, corpusului de analiza, experimentelor, sau orice altceva este specific).

Januarie – Februarie: În măsura în care sesiunea de examene permite, se vor continua activitățile precizate pentru luna decembrie. Foarte important – va avea loc o discuție cu profesorul îndrumător pentru a se stabili planul final al lucrării și modelitățile de construcție a argumentației și de prezentare a cercetării.

Martie: Informarea și documentarea în acord cu planul final al lucrării. Finalizarea pe cât posibil a cercetării practice, a studiului de caz, organizarea finală a materialului pentru a se vedea dacă este acoperire bibliografică pentru fiecare capitol și subcapitol propus.

Aprilie: Redactarea lucrării după nomele și standardele impuse , discuții cu profesorul îndrumător asupra argumentației și metodologiei de redactare.

Mai: Corecturi, ajustări și redactarea finală a lucrării. Depunerea lucrării la secretariat.

Iunie: Susținerea orală a lucrării de disertație în fața comisiei de evaluare.

1.b. Alegerea temei de cercetare și construirea problematicii specifice

Alegerea temei de disertație trebuie să țină cont de mai multe aspecte: să fie un subiect care să fie pe placul studentului, să valorifice toate cunoștințele anterioare ale acestuia, să existe suficientă documentație pentru susținerea teoretică a sa, să fie fezabil, în principal sub aspectul cercetării practice, să fie în domeniul de specialitate al profesorului îndrumător.

Tema de cercetare de la disertație poate să ofere șansa viitorului absolvent să se integreze mai ușor profesional, întrucât exprimă competențele acumulate de acesta de-a lungul anilor de studiu precum și capacitatea acestuia de a realiza o cercetare și o argumentație de specialitate pe un subiect dat. Alături de CV, lucrarea de disertație poate fi un argument decisiv într-un interviu de angajare. Prin urmare, este foarte important ca subiectul ales să exprime un domeniu de interes personal al candidatului și să fie o afinitate a acestuia cu cercetarea propusă.

Tema de cercetare, reprezintă și un indicator de maturitate intelectuală, un demers prin care se demonstrează capacitatea studentului de a avea un punct de vedere critic asupra unei realități sau probleme, de a face o documentație pertinentă pe un subiect dat, de a analiza și sintetiza documentații teoretice și rezultate ale cercetărilor practice, de a abstractiza, de a redacta și exprima puncta de vedere și enunțuri proprii. Lucrarea de disertație poate arăta măsura în care un student a dobândit autonomie intelectuală.

Problematica de cercetare concretizează și particularizează tema de cercetare. Problematika exprimă motivația cercetării, obiectivele acesteia, axele de cercetare urmate și ipotezele abordate, delimitările ariei de cercetare, tehnicile și metodele de cercetare abordate, eventuale particularități, etc. Problematika definește demersul de cercetare în acord cu rezultatul final așteptat.

Prin definirea problematicii, studentul expune propriile puncte de vedere și propriile abordări asupra temei de cercetare: vastitatea teoretică a subiectului abordat, dimensiunea cercetării practice și ipotezele urmărite, eventuale delimitări de timp și loc, delimitări ale surselor de documentare, particularități în dezvoltarea argumentației, etc.

1.c. Alegerea profesorului îndrumător

Profesorul coordonator sau îndrumător (lector univ., conferențiar univ., profesor univ.) trebuie să fie specializat în domniul temei de cercetare alese, să fie disponibil pentru a coordona și îndruma lucrarea de disertație, să se stabilească o relație bună de comunicare cu acesta.

Este recomandat ca studentul să aibă prima discuție cu profesorul îndrumător în luna octombrie pentru a se asigura de disponibilitate acestuia. Un profesor îndrumător este în imposibilitatea de a coordona un număr nelimitat de lucrări.

1.d. Cercetarea practică

În orice lucrare de disertație este recomandat să fie inclusă o cercetare practică, fie un studiu de caz, o analiză de teren, implementarea unui produs sau proces, o anchetă de piață, analiza unui fenomen profesional, etc. Cercetarea practică permite verificarea premiselor și ipotezelor teoretice și demonstrează și competențele candidatului de a lucra într-un context real de activitate. Mai mult, cercetarea practică permite candidatului să își verifice și să își dezvolte competențele de comunicare, de evaluare reală a unei situații concrete, de dezvoltare de strategii profesionale și de cercetare, de propunere de soluții și tehnici de îmbunătățire a activităților.

În mod concret, cercetarea practică presupune colectarea de date și informații (prin chestionare, interviuri, analize de documente și date statistice, grile de analiză și evaluare, etc); analiza și

interpretarea acestora în acord cu obiectivele propuse; testări și experimente unde este cazul, formularea concluziilor, recomandărilor, redactarea raportului de cercetare practică.

2. Construirea și redactarea lucrării de disertație

Acest demers necesită foarte multă rigoare și cunoștințe teoretice și competențe practice de utilizare a documentelor și informațiilor. Avem în vedere cunoștințele și competențele de metodologie de muncă intelectuală, de limba română, de utilizare a tehnologiilor informației și comunicării, de comunicare.

Mărimea unei lucrări de disertație este în general între 50 și 100 de pagini, inclusiv bibliografia și anexele. Dimensiunea concretă a fiecărei lucrări în parte se stabilește de candidat împreună cu profesorul îndrumător și este în funcție de planul lucrării și dezvoltarea argumentației, de dimensiunile cercetării practice, de particularitatea lucrării. Regula de bază este că o lucrare de disertație are dimensiunea optimă când este exprimat tot ce trebuia exprimat, clar și sintetic și nu se adaugă text care ar dezechilibra structura de ansamblu sau ar dilua argumentația sau mai grav, ar produce divagații de la tema de bază. Trebuie spus tot ce este fundamental pentru subiect, nici în plus, nici în minus.

2.a. Construcția planului lucrării

Planul lucrării este în relație cu problematica abordată. Construcția sa trebuie să exprime logica lucrării și să fie el însuși un element informativ de bază. Fiecare capitol, subcapitol sau chiar paragraf enunțat trebuie să exprime structura lucrării, construcția argumentației, prezentarea ideilor și trebuie să existe legături logice în succesiunea acestora. Este necesar să fie vizibilă o evoluție: de la simplu la complex, de la particular la general, de la teorie la practică.

Planul lucrării (atât cel provizoriu cât și cel final) trebuie realizat împreună cu profesorul îndrumător și asumat împreună cu acesta.

2.b. Redactarea și prezentarea.

Redactarea se realizează în acord cu regulile limbii române și exprimarea trebuie să fie clară, coerentă și fluidă. Se recomandă să fie evitate, divagațiile de la subiect, dezvoltarea exagerată a argumentațiilor, dezvoltarea dezechilibrată a capitolelor și subcapitolelor, exprimările subiective și personale, includerea anextelor în textul argumentație, etc. Lucrarea de disertație este un text științific și prin urmare, nu este acceptată exprimarea la persoana I singular. Se va folosi exprimarea impersonală (ex. se propune, se discută, se are în vedere...) sau exceptional, exprimarea la persoana I plural (ex. ne propunem, ducăm, avem în vedere...). Figurile, tabele, graficele trebuie încadrate corect în textul lucrării, trebuie să aibă titlu și suficiente elemente de descriere și identificare și să fie numerotate.

Raportul de cercetare practică trebuie în mod obligatoriu să includă metodologia și tehnicile de cercetare abordate.

Aparatul științific al lucrării trebuie să fie realizat după standardele de redactare bibliografică specific, agreate de comunitatea științifică. Semnalăm următoarele standarde utilizate majoritar în spațiul românesc:

Descriere după ISO 690 (1) – documente tipărite, ultima ediție (2010)

Descriere după ISO 690 (2) – documente electronice, ultima ediție (2010)

Vezi anexele.

2.c. Regulile de tehnoredactare

Aceste reguli sunt stabilite uniform la nivel de facultate sau department. Fiecare student discută cu profesorul îndrumător și despre normele de tehnoredactare indicate și acceptate de comunitatea universitară.

Prezentăm în continuare câteva norme de tehnoredactare generale și destul de utilizate în spațiul universitar:

- Textul trebuie redactat în word, cu Times New Roman, mărimea 12, distanțat la 1,5 rânduri
- Textul trebuie aliniat după regula ”justify”, aliniere text integral de la stânga la dreapta
- Notele se pun în baza paginii sau la final de capitol și sunt de talie mai mică decât textul principal (de ex. dacă textul principal este Times New Roman 12, notele vor fi Times New Roman 10)
- Paragrafele încep cu alineat, 1 cm în interiorul paginii
- Paginile trebuie să fie numerotate
- La cuprins se stabilește corespondența între textul prezentat și paginație
- Etc.

2.d. Structura lucrării de disertație

Pagina de titlu: include informații legate de locul de studiu (adică universitatea, facultatea, departamentul, specializarea), titlul disertației, numele și prenumele candidatului, numele și prenumele profesorului îndrumător și titlul său universitar, locul și anul susținerii

Pagina de mulțumiri (facultativă): un scurt paragraf de mulțumiri dedicate familiei, apropiaților, persoanelor care au ajutat la finalizarea lucrării

Lista de acronime

Cuprinsul care exprimă structura conținutului, cu paginația corespunzătoare

Introducerea : nu trebuie să depășească 10% din dimensiunea totală a lucrării; prezintă obiectivele lucrării, problematica, metodologia abordată, structura generală

Conținutul propriu-zis structurat pe capitol și subcapitole: exprimă planul lucrării; trebuie să existe un echilibru între studiul teoretic și cercetarea practică; titlurile de capitol și subcapitol trebuie să indice clar conținutul

Concluziile: sintetizează rezultatele cercetării, validează ipotezele, trasează noi piste de cercetare, arată importanța lucrării și contribuția personală

Referințele bibliografice și sursele utilizate: ff importante pentru corectitudinea realizării lucrării și evitarea plagiatului; vor fi prezentate după regulile impuse de standardele bibliografice adoptate; sursele pot fi și non-bibliografice precum observații experimentale sau empirice, specialiști ai domeniului

Anexele: întregesc conținutul informational al expunerii și trebuie să aibă corespondența explicită în text; pot fi documente legislative, administrative, istorice, liste și glosare, imagini, chestionare și grilele utilizate în cercetarea practică, etc.

3. Susținerea lucrării de disertație

Lucrarea în forma finală se recomanda a fi tipărită în trei exemplare: un exemplar se depune la secretariat împreună cu dosarul personal de înscriere la examenul de absolvire; un exemplar este pentru profesorul îndrumător care face evaluarea, un exemplar aparține candidatului.

Susținerea lucrării poate avea loc în sesiunea de vară sau în sesiunea de iarnă (sau chiar într-o sesiune intermediară dacă se organizează așa ceva). Sesiunea de vară este de obicei la final de iunie sau început de iulie.

Susținerea propriu-zisă reprezintă prezentarea orală a lucrării de disertație, a rezultatelor cercetării. Susținerea oferă posibilitatea candidatului de a prezenta în fața unei comisii rezultatele muncii sale. Evaluarea fiecărui candidat durează între 15 și maxim 30 de minute. Candidatul trebuie să exprime sintetic (maxim 10 minute) problematica cercetării, obiectivele urmărite, metodologia cercetării și dificultățile întâmpinate, rezultatele obținute, elementele de originalitate. Expunerea demonstrează competențele candidatului în a sintetiza și prezenta oral o lucrare, un proces, o activitate. Urmează întrebările și clarificările solicitate de comisie și candidatul trebuie să aducă argumente clare, pertinente în susținerea muncii sale. Comisia va evalua lucrarea de disertație și prezentarea orală a acesteia, va face evaluarea finală a candidatului și va propune nota finală.

ANEXE

Descriere după ISO 690 (1) – documente tipărite, ultima ediție (2010)

Descriere după ISO 690 (2) – documente electronice, ultima ediție (2010)

Redactat: prof.univ.dr.Elena Tîrziman